

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 358/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Air Carpatia, s. r. o., Slowackého 4673/24, Bratislava, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou GHS Legal, s. r. o., Lazaretská 3/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Horňák, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb 269/2009 a jeho uznesením z 25. februára 2013, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 188/2013 a jeho rozsudkom z 21. mája 2014 v časti potvrdzujúcej uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 24 Cb 269/2009-333 z 25. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Air Carpatia, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Air Carpatia, s. r. o. (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb 269/2009 a jeho uznesením z 25. februára 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 188/2013 a jeho rozsudkom z 21. mája 2014 v časti potvrdzujúcej uznesenie okresného súdu č. k. 24 Cb 269/2009-333 z 25. februára 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 24 Cb 269/2009-317 z 15. januára 2013 určil povinnosť sťažovateľky zaplatiť navrhovateľovi sumu 12 225,35 eur s príslušenstvom predstavujúcim úrok z omeškania vo výške 14,25 % od 15. decembra 2008 do zaplatenia, v časti o zaplatenie sumy 255 469,13 eur s príslušenstvom okresný súd návrh ako nedôvodný zamietol a v časti o zaplatenie sumy 71 486,59 eur konanie zastavil vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby.

2.1 O trovách konania rozhodol okresný súd samostatným napadnutým uznesením tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, čo odôvodnil tým, že v danej veci ani jeden z účastníkov nemal plný úspech, pričom prevažný úspech vo veci mal žalovaný (sťažovateľka, pozn.). Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s ustanovením § 150 ods. 1 OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval okresný súd skutočnosť, že sťažovateľka ako žalovaná svojím konaním výrazne prispela ku skutkovému stavu zistenému v danom konaní a konštatovanému v rozsudku vo veci samej, pričom k omeškaniu s plnením predmetnej zmluvy došlo jednoznačne z dôvodov na strane sťažovateľky, ktorá v predmetnej dodávke nepostupovala s dostatočnou odbornou starostlivosťou a zodpovednosťou, keďže nemala dôsledne zmluvne upravené vzťahy so svojimi subdodávateľmi, o čom mala jednoznačne svedčiť skutočnosť, že nebola schopná

predmet zmluvy splniť riadne v dohodnutom čase a opakovane informovala žalobcu o nových termínoch konečného plnenia predmetu dodávky.

2.2 Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo sťažovateľkou riadne a včas podané odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol o. i. tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: *„Súd prvého stupňa uznesením č.k. 24Cb/269/2009-333 zo dňa 25.2.2013 rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanovením § 150 ods. 1 O.s.p.. Za dôvod hodný osobitného zreteľa súd prvého stupňa považoval tú skutočnosť, že žalovaný svojím konaním výrazne prispel ku preukázaniu skutkového stavu v danom konaní, hoci k omeškaniu s plnením predmetnej zmluvy došlo jednoznačne z dôvodov na strane žalovaného, ktorý k predmetnej dodávke nepristupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou a zodpovednosťou, keďže nemal dôsledne zmluvne upravené vzťahy so svojimi subdodávateľmi, o čom jednoznačne svedčí skutočnosť, že nebol schopný predmet zmluvy splniť riadne v dohodnutom čase a opakovane informoval žalobcu o nových termínoch konečného plnenia predmetu dodávky.*

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal žalovaný riadne a včas odvolanie, v ktorom odvolaciemu súdu navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že odvolací súd zaviazne žalobcu na zaplatenie trov konania žalovaného v sume 43.528,49 EUR, k rukám právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti uznesenia. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne zistil skutkový stav, a tým vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že žalovaný mal v konaní 96 % úspech, a preto mal súd prvého stupňa aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. v prospech žalovaného a priznať mu plnú náhradu trov konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal odvolanie v rozsahu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na

skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že je správne tak po vecnej ako i právnej stránke a s jeho odôvodnením sa plne stotožňuje. K odvolaniu žalovaného uvádza, že o správnosti postupu súdu prvého stupňa, ktorý pri posúdení trov konania aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. svedčí podporne aj rozsudok Najvyššieho súdu SR 1M Cdo 1/2004, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil názor, že neúspech žalobcu iba v príslušenstve pohľadávky treba posudzovať ako čiastočný úspech v konaní podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Odvolací súd preto zastáva názor, že úspech v konaní sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok, a to najmä z aspektu právneho dôvodu žaloby, teda skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní vo veci samej. Je preto tiež správny postup súdu prvého stupňa, ktorý aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a vzal do úvahy tak právny dôvod žaloby, ako i aktívny prístup žalovaného v konaní.“

3. Podľa sťažovateľky *skutkové a právne závery uvedené v odôvodnení napadnutých rozhodnutí týkajúcich sa nepriznania náhrady trov prvostupňového konania sťažovateľke sú jednoznačne v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich podľa sťažovateľky možno považovať za odporujúce už uvedeným článkom ústavy a dohovoru. Zároveň podľa sťažovateľky napadnuté rozhodnutia sú zjavne svojvoľné, arbitrárne a v príkrom rozpore so zisteným skutkovým stavom.*

3.1 Podľa sťažovateľky napadnutý rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, keďže nebolo vysvetlené slovné spojenie „*svojím konaním výrazne prispel ku skutkovému stavu zistenému v danom konaní*“, resp. vzťah tejto „*výčitky*“ okresného súdu k spôsobeným trovám konania. Sťažovateľka však odhliadla o tomto neurčitého odôvodnenia a vyvodila si z toho ten záver okresného súdu, že dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľke má byť tá skutočnosť, že sa omeškala s plnením podľa zmluvy, resp. že k predmetnej dodávke nepristupovala s dostatočnou odbornou starostlivosťou a zodpovednosťou, čím vlastne podľa okresného súdu mala zaviniť celé súdne konanie. Sťažovateľka ďalej uviedla, že odhliadnuc od skutočnosti, že odôvodnenie

napadnutého rozsudku okresného súdu je podľa jej názoru v príkrom rozpore s obsahom súdneho spisu, okresný súd podľa jej slov absurdne konštatoval, že tým, že sťažovateľka bola v omeškaní s plnením podľa zmluvy (sťažovateľka sama tento záver okresného súdu pripúšťa, aj keď s ním nesúhlasí), je zodpovedná aj za to, že žalobca na ňu podal podľa jej slov nedôvodnú žalobu, resp. nedôvodnú v jej podstatnej časti (96 %). Už toto odôvodnenie samo osebe je podľa sťažovateľky absolútne v rozpore s procesnými pravidlami náhrady trov konania v Občianskom súdnom poriadku, pretože podľa presvedčenia sťažovateľky „mieša“ 2 nesúvisiace skutkové okolnosti, a síce tvrdené porušenie zmluvného vzťahu (právny základ sporu) a reálne neúspešne uplatnenú zmluvnú pokutu (na základe porušenia zmluvy). Ak by totiž platila úvaha okresného súdu, potom by podľa sťažovateľky bolo možné vždy zažalovať akúkoľvek sumu podstatne prevyšujúcu reálnu pohľadávku/nárok, a to bez rizika náhrady trov konania, ak by bol reálny právny základ (napr. porušenie zmluvy). Sťažovateľka uvažuje, že ak sa napríklad dlžník omešká o 1 deň a veriteľ ho zažaluje za 100 dní, dlžník bude síce úspešný v 99 %, ale zároveň by mohol súd konštatovať, že úspešný účastník si nezaslúži náhradu trov konania, pretože predsa len bol ten, ktorý právo porušil. To podľa sťažovateľky popiera celý zmysel a účel náhrady trov konania a otvára možnosti na beztrestné podávanie žalôb v účelovo/vedome neodôvodnenej výške.

3.2 Podľa sťažovateľky žalobca podal vedome žalobu takmer 20-násobne vyššiu ako mal, a keď po niekoľkých rokoch súdneho konania je v 96 % neúspešný, nielen že nenesie zodpovednosť za náhradu trov konania, ale ani za súdny poplatok. Okresný súd podľa sťažovateľky úplne ignoroval obsah súdneho spisu, ktorý dokazuje, že celý spor v jeho podstatnej časti, ako aj výšku súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia vedome spôsobil žalobca. Okresný súd podľa vyjadrenia sťažovateľky úplne ignoroval skutočnosť, že to bola sťažovateľka, ktorá od začiatku upozorňovala na to, že ide o právne nemožný nárok a že by sa malo konať len o sume predstavujúcej zlomok zo skutočne uplatnenej sumy. Okresný súd podľa názoru sťažovateľky, naopak, vytvoril právnu konštrukciu, podľa ktorej sťažovateľka tým, že predsa len porušila hmotnoprávny vzťah, musí byť potrestaná aj v súdnom konaní, ktoré ale svojvoľne inicioval žalobca, pričom sťažovateľka súdny spor

minimálne v časti 96 % jeho rozsahu nielen že nezavinila, ale od počiatku upozorňovala na jeho nedostatky. Podľa sťažovateľky okresný súd napadnutým uznesením vytvoril právny stav, pri ktorom protiprávne trestá sťažovateľku za omeškanie s plnením zmluvy sankciou, ktorá násobne prevyšuje istinu zmluvnej pokuty, keď nepriznáva sťažovateľke náhradu nákladov konania, ktoré jej vznikli v príslušnej výške výhradne v súvislosti s takmer úplne neúspešným uplatňovaním si pohľadávky zo strany žalobcu. Podľa sťažovateľky *je teda jednoznačné, že v zmysle konštantnej judikatúry je odôvodnenie napadnutého uznesenia zo strany okresného súdu arbitrárne, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tým aj zasahujúce do ústavou chránených práv sťažovateľky.*

3.3 Pokračujúc vo svojej sťažnosti, sťažovateľka dôvodí, že napadnutý rozsudok krajského súdu je rovnako arbitrárny ako napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže sa krajský súd stotožnil s dôvodmi napadnutého uznesenia okresného súdu, a teda všetky už uvedené dôvody, pre ktoré sťažovateľka namieta napadnuté uznesenie okresného súdu, vzťahuje aj na napadnutý rozsudok krajského súdu.

3.4 Podľa sťažovateľky okrem toho, že rovnako ako pri napadnutom uznesení okresného súdu aj krajský súd zjavne odignoroval obsah súdneho spisu, pokiaľ ide o prístup účastníkov v súdnom konaní a „zavinenie“ vzniknutých trov súdneho konania, je napadnutý rozsudok v rozpore s účelom a zmyslom procesných pravidiel týkajúcich sa náhrady trov konania, najmä pokiaľ ide o Občiansky súdny poriadok. Pokiaľ ide o odkaz krajského súdu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. I M Cdo 1/2004, sťažovateľka zdôraznila, že nárok na zmluvnú pokutu, o ktorom sa v súdnom konaní pojednávalo, nie je príslušenstvom, ale samostatným nárokom. Preto sťažovateľka nerozumie, a v tejto časti považuje odôvodnenie krajského súdu aj za nepreskúmateľné, ako súvisí rozsudok najvyššieho súdu týkajúci sa príslušenstva pohľadávky so súdnym konaním, v ktorom sa uplatňuje zmluvná pokuta, ktorá celkom určite nie je príslušenstvom, ale samostatným nárokom s vlastným príslušenstvom. Žalobca bol podľa sťažovateľky neúspešný nie v príslušenstve, ale predovšetkým v 96 % istiny vrátane jej príslušenstva. K tomu sťažovateľka uvádza, že aj samotný krajský súd sa vo výroku

napadnutého rozsudku vo veci samej zaoberal úrokmi z uplatneného nároku žalobcu v nezamietnutej časti (t. j. 4 % istiny) a aj toto príslušenstvo žalobcovi zamietol. Žalobcovi tak podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu zostalo len 4 % istiny pôvodného nároku bez príslušenstva. Preto je pre sťažovateľku nepochopiteľný odkaz na rozsudok najvyššieho súdu.

3.5 V závere sťažovateľka cituje z judikatúry ústavného súdu k problematike trov konania (napr. I. ÚS 248/2010, II. ÚS 122/09), ale aj z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky (napr. I. ÚS 42/11, I. ÚS 804/08).

4. Sťažovateľka navrhla vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa Air Carpatia, s.r.o.(...) na súdnu a inú ochranu zaručené čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod č.k. 24 Cb 269/2009 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod č.k. 3 Cob/188/2013 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu sp.zn.: 3 Cob/188/2013-366 v Bratislave zo dňa 21.05.2014 v jeho 2. výrokovej vete potvrdzujúcej uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp.zn.: 24Cb/269/2009-333 zo dňa 25. februára 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Porušovateľ v I. rade a porušovateľ v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi Air Carpatia, s.r.o.(...) náhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,90 EUR s DPH (za 2 úkony právnej služby - príprava a prevzatie a písomné podanie/ústavná sťažnosť + 2 x režijný paušál), na účet právneho zástupcu: advokátska kancelária GHS Legal, s.r.o., so sídlom Lazaretská 3/A, 811 08 Bratislava do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

K namietanému porušeniu ústavných práv postupom a napadnutým uznesením okresného súdu

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

7.1 Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

7.2 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

7.3 Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky

v danom prípade nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení okresného súdu, keďže odvolanie predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

K namietanému porušeniu ústavných práv postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

8.1 Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

8.2 Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (porov. I. ÚS 290/08, II. ÚS 88/01, II. ÚS 145/08, III. ÚS 259/2010, IV. ÚS 159/07). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným

procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia rozsudku.

8.3 Povinnosť súdu zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie [a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; detailnosť a obsažnosť odôvodnenia rozhodnutia môže byť v špecifických prípadoch zákonom výslovne zúžená, napríklad vzhľadom na vyhovenie všetkým účastníkom konania alebo vzdanie sa opravného prostriedku všetkými účastníkmi konania a pod. (porov. § 157 ods. 3 a 4 OSP)], sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

8.4 Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť občianskeho súdneho procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08).

9. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

9.1 V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania okresný súd aj krajský súd uplatnili zákonom poskytovaný priestor na uváženie, čo sa týka aplikácie § 142 ods. 2 v spojení s § 150 ods. 1 OSP.

9.2 Pokiaľ okresný súd i krajský súd považovali za dôvod hodný osobitného zreteľa predovšetkým skutočnosť, (i) že sťažovateľka ako žalovaná svojím konaním výrazne prispela ku skutkovému stavu zistenému v danom konaní a konštatovanému v rozsudku vo veci samej, pričom k omeškaniu s plnením predmetnej zmluvy došlo jednoznačne z dôvodov na strane sťažovateľky, a pokiaľ vyslovili právny názor, (ii) že úspech v konaní sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok, a to najmä z aspektu právneho dôvodu žaloby, teda skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní vo veci samej, a (ii) že vo veci nemal plný úspech ani jeden z účastníkov konania, potom v prípade, že pre tieto závery mali súdy dostatočnú oporu vo vykonanom dokazovaní, nemožno právny názor vyslovený okresným súdom a krajským súdom v súvislosti s aplikáciou § 142 ods. 2 v spojení § 150 ods. 1 OSP vo veci sťažovateľky hodnotiť ako arbitrárny, ale „len“ ako prísny a jeden z možných výkladov vzhľadom na dokázaný skutkový stav.

9.3 Ústavný súd tak nie je v tejto veci oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu, čo sa týka výkladu a aplikácie jednoduchého (podústavného, einfaches Recht) práva. Krajský súd (spolu s okresným súdom) riadne odôvodnil svoje závery k aplikovateľnosti § 142 ods. 2 v spojení § 150 ods. 1 OSP poukazom o. i. na dôvody hodné osobitného zreteľa (pozri predchádzajúci bod), vysporiadanie sa s ktorými je v odôvodnení napadnutého rozsudku (a napadnutého uznesenia okresného súdu) riadne uvedené, je presvedčivé, jasné a netrpí absenciou logiky.

10. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016